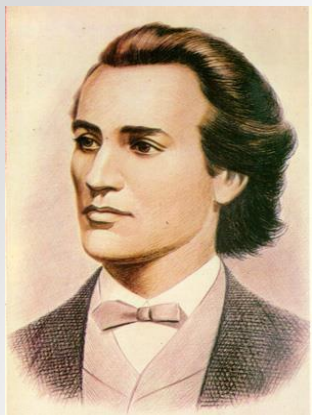

DE PE PĂMÂNT, LUCEAFĂRUL ÎN CER

18 Ianuarie, 2022

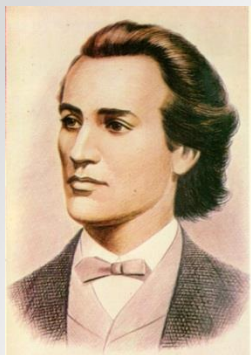
Activitate realizată în parteneriat cu elevii
clasei a II-a B,

L P S BAIA MARE

și

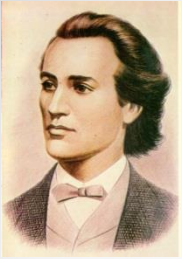
B. J. "PETRE DULFU", BAIA MARE

Coordonatori: profesor POPAN M. CRISTINA
Bibliotecar, șef Secția-COPII-CORINA SPAN

OBIECTIVE URMĂRITE:

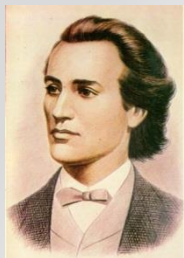
- Stimularea interesului pentru literatura română;
- Cunoașterea operei și vieții poetului Mihai Eminescu accesibile vârstei preșcolare;
- Cultivarea creativității, a imaginației artistice și plastice;
- Redarea prin vers și cânt a celor mai cunoscute opere eminesciene.

MOTTO

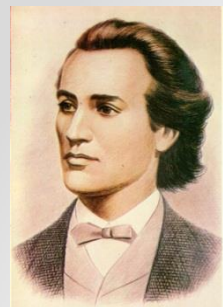
El de-a pururi strălucește,
Marele Luceafăr blând,
Inima ce dăruiește
Neamului un veșnic cânt.
El e vers urcat pe culme,
Stihuit din foc nestins,
Călător etern prin lume,
Univers de neatins.

(Petre G. Nicolae)

Așa începe povestea noastră despre Mihai, ultimul vlăstar din Nordul Moldovei, al șaptelea copil în casa Eminovici, îmbelșugată de bunătate și ambiție, în inima Botoșanilor, sătucul Ipotești, în zorii zilei de 15-01-1850. Mama sa, Raluca îi urmărea somnul dulce de bebeluș, care râdea pentru că, Maica Domnului îl mângâia prin somn. Pentru toți acest bebeluș era un semn bun, o întruchipare omenească, de origine dumnezeiască legănându-se ca astrele. Pe cer lucea Luceafărul stelar, care veghea lumina Luceafărului născut pe pamânt. Nașterea cerească a deschis anul stăpânit de Planeta Venus. În timp ce Mihăiță creștea, era înconjurat de frații lui, Șerban Niculae, Iorga, Ilie, Ruxandra și Maria și, mai târziu de Aglae, Harieta, Matei și Vasile. Nu după multă vreme, trei frațiori s-au îmbolnăvit atât de tare, încât au fost luați de îngeri în cer.

Copilul Mihăiță se suia pe câinele ciobănesc Soltuz și se juca de-a călărețul, de-ți era mai mare dragul lui. Casa și sătucul natal rămâne pentru Eminescu un adevărat “cuib de viață neastâmpărată”. Acolo, ca și în casele voastre, frații Eminovici au trăit cele mai frumoase clipe din viața lor. Să ascultăm în continuare cele mai remarcante momente din anii de viață ai marelui scriitor român, de talie internațională, MIHAI EMINESCU.

Cuib de

viață

neastâm

părată

Casa Eminovicilor, astăzi, muzeu memorial, se află într-o vale lungă, precum o covată, cu intrare printr-un cerdac deschis, flancat de coi salcâmi, modestă locuință de la țară, cu câteva odăi încăpătoare: în interior la dreapta se află odaia de primire, supravegheată de căminar; la stânga intrării se întinde dormitorul unde Raluca își ținea rufăriile, scrinurile, tot aici se aflau și paturile; în colț stătea veghetoare, icoana Maicii Domnului, sub care, pâlپاia mai tot timpul candela de argint; de acolo se intra în dormitorul odraslelor cu câteva crivături, unde se adunau toate de pe la școlile din Cernăuți, pe timpul vacanțelor; în spatele conacului se zărea, de la geamul acestui dormitor bisericuța de lemn cumpărată de căminăreasă; în preajma încăperii se împrăștiu acareturile gospodăriei cu adăposturile angajaților, șoproane și hambare.

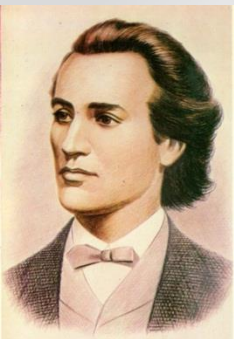
Printre jocurile odraslelor se numără și „De-a v-ați ascunselea”, în care lada de zestre a mamei avea un rol extrem de important. Din acestea, copiii ieșeau unși „ca dracu de la lumânările de seu”.

La Ipotești, copilul Mihăiță prindea bobocii și-i închidea în cușcă, așteptând să cânte ca niște canari.

La lacul din codru el se scălda cu ceilalți plozi din sat, cu care prindea raci și șerpi neveninoși, broscui; îi băga în traistă și-i aducea acasă, ca să o sperie pe mama Raluca.

Împreună cu prietenul său, Ilie, culegea melci pe care-i lega cu fire mici de ață la cojile de nuci, spunând că-i car cu boi.

Într-o seară tomnatică a anului 1858, Mihai citea cartea lui Robinson Crussoie, la umbra unui tei de lângă bisericuță, pe care a primit-o de la prietenul său, Ilie. Atunci aflase de la căminar că avea să-și înceapă studiile.

Primul dascăl al copilului Mihai Eminovici • Anii de școală ai poetului

Ajuns la dascălul Aron Pumnul, exilat în Bucovina, căminarul își predă învățăceii, cinci la număr, acestuia care, salutând pe ultimul, află părerea sa despre importanța învățăturii

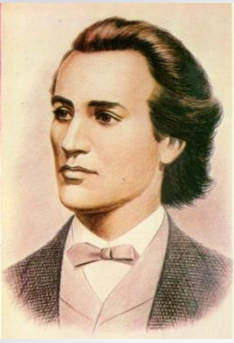
„-Cine învață carte are patru ochi...”

La auzul acestui răspuns, între Mihăiță și cărturar se înfiripase o legătură sufletească ce avea să rodească mai apoi, spre folosul culturii românești. De la acesta Mihai Eminovici și-a primit prima hrană spirituală. Clasele a III-a și a IV-a le-a făcut la Școala greco-catolică „National Hauptschule” din Cernăuți (1858-1860), sub îndrumarea învățătorului Iancu Litviniuc. Aici s-a adaptat greu, dar a terminat a IV-a al cincilea din 82 de școlari.

Din cauza programului milităresc, Mihăiță s-a decis să fugă pe jos acasă, la Ipotești. Dar biciul tatălui săi l-a adus înapoi la școală.

În toamna lui 1860 căminarul Gheorghieș trece cu familia sa vama Mihăileni din Bucovina, aflată sub dominația Imperiului Habsburgic. Aici, elevul Mihai este înscris la „K.K. OBER-GIMNASIUM”. Aici se acomodează greu. Pe parcursul studiilor, este preocupat din ce în ce mai mult de partea umanistă a disciplinelor de învățământ. Din această cauză, regresează la „matematici”, ceea ce-l trimite la repetarea clasei a II-a. Astfel, fuge a doua oară de la școală. Însă, ajuns acasă, tatăl său îl aduce înapoi la școală.

Greutățile care nu mai conteneau să vină asupra căminarului Gheorghieș și resentimentele elevului Mihai în fața „matematicilor” îl determinau să se retragă definitiv din rândul elevilor din această instituție. Neînvins, acesta și-a continuat studiile liceale în particular.

Cei dragi poetului au început să peregrineze în cealaltă lume...: Ilie, partenerul de joacă de cândva, murise de tifos; Casandra cea gingașă ca o floare și-a luat zborul; la fel și părintele său de suflet, Aron Pumnul...

După părăsirea liceului german, la numai 16 ani, Eminescu Mihai a cutreierat spațiul românesc cu trupa de teatru *Tardini-Vlădicescu* (cânta în cor, transcria roluri, căra decoruri). Încet, încet, își câștiga pâinea singur: ca practicant la grefa Tribunalului, ori conțopist la Comitetul permanent al județului Botoșani. Verile călduroase îl îndemneau să revină la trupa teatrală, încălcându-și promisiunea de a-și termina examenele, făcută tatălui său. Aceste evenimente crunte prin care trece poetul îl afundă în poeziile semnate de el, apărute din ce în ce mai des („La mormântul lui Aron Pumnul”, „De-aș avea”-revista „Familia”).

După moartea părintelui său de suflet, după trecerea timpului care umple caiete cu poeziile „junelui de numai 16 ani”, Tânărul Mihai a urmat povețele dascălului: a pornit în 1866 spre Roma antică (la Blaj, în Transilvania, unde „a răsărit soarele românismului”). A traversat, mai mult pe jos Carpații Orientali, apoi a făcut popas în hotelul „La calul alb”. Se împrietenește cu doi seminariști care mergeau și ei la Blaj, la teologie. Din vorbă în vorbă, poetul se prezintă astfel:

„-Sunt mânat de dorul fierbinte de a vedea cu ochii mei unde a răsărit soarele romantismului. Mă numesc Mihai Eminescu și sunt poet. Public în Familia lui Iosif Vulcan. Pe drum am adunat balade, doine și povești.”

Seminariștii se minunau de recitățile junelui cu cușma jerpelită. Punea suflet în acestea, vorbea cu amar despre luptătorii românismului din Transilvania (Gh. Șincai, Samuel Micu, Petru Maior și alții). Prin pasiunea sa pentru cultură și pentru cărțile Bibliotecii gimnaziștilor, Eminescu și-a făcut prestigiu de elită în rândul acestora, până a-l vedea față în față...cu ghetete rupte, ros la coate, pantaloni flenduriți...cu o traistă într-un vârf de băț, ca un cioban.

Acea traistă proteja caietele și cărțile scriitorului. Prin cunoștințele sale din lumea folclorului, a literaturii și istoriei, uimea pe oricine îl cunoștea. Se ducea vestea că acolo venea „preferatul elev al cărturarului Aron Pumnul”.

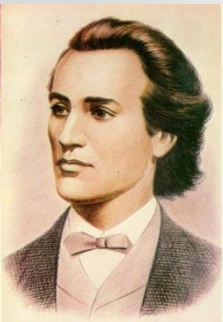
Adolesce

nța

tristă,

răzbită-n

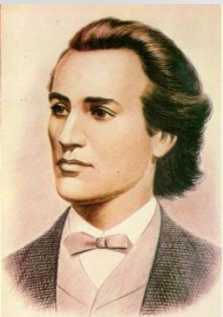
poezie ..

Studentul Mihai Eminescu

În perioada anilor 1869-1872 este student la Viena. Este „auditor extraordinar” la Facultatea de Filozofie și Drept. În paralel, se ocupă de unele activități studentești, participă la pregătirea evenimentului de la Putna (Aniversarea a 400 de ani de la zidirea mănăstirii de către Voievodul Ștefan cel Mare), se împrietenește cu Ioan Slavici, o cunoaște pe imposibila sa iubire, Veronica Micle, începe colaborarea cu revista „Convorbiri literare”, debutează ca publicist la Pesta, în ziarul „Albina”.

Intră în rândul Junimii, care-i acordă o bursă, condiționată de faptul că trebuie să-și dea doctoratul în filozofie. A frecventat cursurile două semestre, dar nu s-a prezentat la examene. Înființează în 1869, alături de alți tineri cercul literar „Orient”, în cadrul căruia se adunau povești, balade, documente ce atestau faptele patriei natale. S-a reîntors în țară, dar nu a zăbovit prea mult. Cu suportul unei subvenții lunare de 10 galbeni, din partea Junimii, s-a înscris la Universitatea din Berlin. Pe lângă materiile de studiu umanist, Eminescu avea să cunoască tainele Economiei și Dreptului. Astfel, la 26 iulie, 1873, a obținut certificatul de absolvire a acestei universități. A avut ocazia să colaboreze cu Titu Maiorescu, cu C.A. Rosetti, s-a împrietenit cu Ion Creangă, pe care l-a încurajat în scrierile sale hazlii.

• *Lupta cu boala și moartea*

În 1882, Mihai Eminescu nu a mai publicat nimic. A citit și a citit (Luceafărul tradus de Mite Kremnitz), El însuși a fost citit în Casa lui Maiorescu.

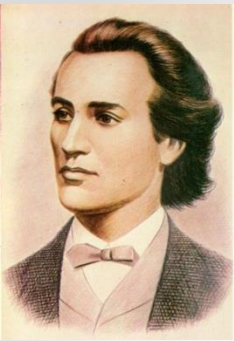
În ianuarie al lui 1883, este internat în spital, pe caz de boală. La București, în iunie (23-28), scriitorul devine extrem de depresiv, iar boala izbucnește din plin (psihoză maniaco-depresivă).

Cu fondurile adunate din vânzările de bilet, Mihai Eminescu a fost trimis la Viena, într-un sanatoriu, de la Ober-Dobling.

A urmat sfaturile doctorilor care l-au supravegheat, în timp ce scria și scria și crea. A publicat volume de poezii, în urma cărora obținea sume modice de bani. Lupta lui cu boala, condițiile precare de trai îl apăsau pe scriitor din ce în ce mai mult. Aceasta devenea obositoare. Deși a avut susținere morală și oficială din partea unor oameni cu renume (Mihail Kogălniceanu, Iacob Negruzzi), deși însăși, imposibila sa iubire, Veronica Micle, l-a convins să se mute definitiv la București, încet, încet, boala și slaba stare a poetului se pare că-l doboară. Astfel, cam pe la 4 dimineața a zilei de 15 iunie 1889, în Sanatoriul Doctorului Șuțu, din strada Plantelor, Mihai Eminescu se stinge, asemenea Luceafărului de pe cer, învins de zorii zilei.

Atunci a plecat din lumea aceasta un om de o puternică valoare spirituală, dar a rămas aici cultura și impresionanta sa creație, bazată pe cunoștințele sale universale. A rămas viu, acest geniu literar în întreaga lume. Nu știm cât timp va trece pentru a se auzi despre un alt geniu literar, nu știm dacă va mai fi vreodată un om asemenea Luceafărului Eminescian. Ca și Tudor Vianu, spun și eu că,

„fara Eminescu am fi mai altfel si mai saraci.”

-moment artistic realizat de elevii clasei

*"LA MORMÂNTUL LUI AARON PUMNUL"
„CE-ȚI DORESC EU ȚIE, DULCE ROMÂNIE..”-
„SCRISOAREA A II-A B”*

Ada: De-un mosneag, da, împărate, căci mosneagul
ce privești.

Au e om de rând, el este domnul, Terii
Romanesti.

Cu nu ti-as dori vreodata să ajungi să
ne cunoști.

Alții, că Dumnezeu să-necă spunegând a tale
afli.

După vremuri multi venira, începând cu acel capre
cel din vechi se pomeneste, cu Dariu a lui Istaspe:

Multi durara, după vremuri, pusti Dunăre orun pad;
De-au trecut cu spaima lumii si multime de

Imparati pe care lumea nu putea să-i mai încapă
Au venit si-n tara noastră de-au cerut pământ și apă
Si nu vai ca să mă laud, nici nu vai să te
împăimânt.

Cum venira, se făcuse totu o apă si-un pământ.

Te folești să mîntu-ți răsturnat ai valvâstej

Orile fite-n sale de-mparati si de veteji?

Tu te lauri că Apusul înginte ti sa pus?

El-i mîna pe ei în luptă, ce-au voit acel isus?

Lauru voiau să-i smulgă de pe funtea ta de fier,

A credintii leiruintă căta orice cavalier.

Eu? Inii apar sărăcia si nevoile si neamul...

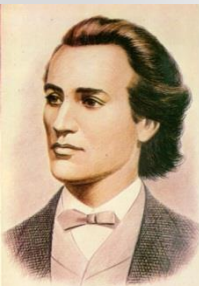
Si de-acceia tot se mîscă-n țara asta, răul, răimul,

Si-e prieten numai mie, iară tu dusman esti,

Dumănit vei fi de toate, fără-ai prinde chior de
veste;

Avem osti, dară iubirea de moșie, e un zid

care nu se-nfiorasă de-a ta faimă, Baiazid!!!

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie

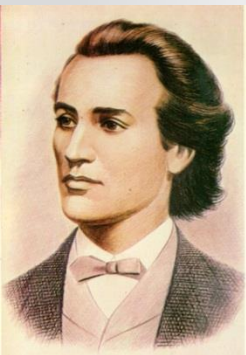
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Brățele nervoase, arma de tărie,
La trecut-ți mare, mare viitor!
Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul,
Dacă fii-ți mândri asta le nutresc.
Căci rămâne stânca, desi moare valul,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Vis de năzburare negru ca mormânt
Spada ta de sânge durman fumegând
Și deasupra idrei flutură cu vântul
Vîrșul tău de glorie falnic triumfând,
Spună lumii large steaguri tricolore,
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Când s-aprinde sacru candida-i vîlăt
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Țestei tainic surâzând,
Ce pe Marte-n glorie să orbească-l
Când cu lampa-i zboară lumea luminând,
El pe rănu-ți vergin încă să caboare,

Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strânge-n brate, tu îi fă altare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

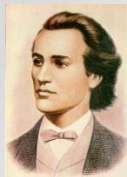
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tânără mireasă, mamă cu amor!
Fii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei zori
Viața în vecie, glorie, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de viteză, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

ODĂ LUCEAFĂRULUI...

*Casa lui Eminescu
Peter Beatrice
Soarele-i acoperişul
Casei minunate,
Neamurile-codrului
Sunt gazdele toate.
Luna-i paznicul de noapte
A cerbilor curteni,
Iar izvoarele sunt limpezi
Surse din Eden.
Florile de la fereastră-
De pe dealuri vii
Primesc roiuri de albine,
Furnici mai arămii.
Aceasta-i casa de poet,
În care a trăit
Şi-n care-n veci va dăinui,
Mereu întinerit.*

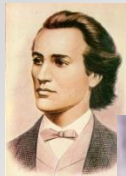
*Omagiu geniului
Hodiş Cosmin
Ai scris multe basme-n lume
Şi poveşti pentru copii,
Le-ai împrăştiat în ţară,
Peste dealuri şi câmpii.
Ai rămas printre copii
Cu volume de poveşti,
Să te-asculte lumea toată,
Cu-ale tale scrieri vii.
Un pios omagiu ție,
Geniu renăscând mereu,
Ți-aducem acum iar,
Eu şi cu colegul meu.
Te îmbracă mândră lume,
În a sa robă din vis,
A luceafărului care
A rămas în paradis!*

*Luceafăr pe pământ,..în cer,...
Moldovan Nicolă
Sub feerica lumina
De pe bolta cea cerească
Se zărește-n depărtare
Stea care în veci lucească-
E Luceafărul pe cer,
Contopit de mult, cândva
Cu Luceafărul teluric
De aici, din lumea mea.
Stea pe cer, stea pe pământ,
Care veșnic strălucește
Și e singură-ntre stele-
EMINESCU se numește.*

Între tată și fiu?...
Roman Simina

*Lângă masa mititică,
Tatăl și cu fiul lui,
Depăneau în amintire,
Fapte din popor haihui:
Românismul de la Blaj
Cărțile cu-a lor povețe,
Roma, antică minune-
Fiul vrea să le învețe....
Tatăl îl îmbrățișează
Cu alai de cunoștințe
Despre vreme, despre timp,
Cu-ale vieții porți deschise.
Știți voi cine-i tatăl care
L-a-nvățat minunății
Pe-al său fiu de suflet drag,
Dintre alte copilării?
Este cărturarul care
Aron Pumnul se chema,
Iar fiul său, e Mihai
Eminescu-omagiat.*

Kocsis, Ramona, clasa a IV-a
școala „Octavian Goga”

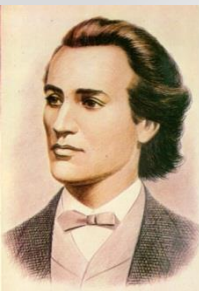

COVACI ANDREI
—Șc. OCTAVIAN GOGA
LA MORMÂNTUL LUI ARON PUM

KOCSIS RAMONA
—Șc. OCTAVIAN GOGA
DORINȚA

EMINESCIANA

-expoziție la bibliotecă

